

Sygn. akt VU 1123/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2012 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący S SO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2012 r. w Kaliszu

odwołania F. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 marca 2012 r. Nr (...)

w sprawie F. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

W dniu 05.03.2012 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla F. K..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 21.03.2012 r., w sprawie (...), odmówił F. K. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od tej decyzji w dniu 22.04.2012 r. wniósł odwołanie F. K., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca na stanowisku monter w okresie od 01.09.1965 r. do 31.08.1979 r. w (...), na stanowisku monter w bezpośrednim sąsiedztwie spawaczy od 01.09.1979 r. do 23.03.1983 r. w (...) oraz w okresie od 01.02.1983 r. do 31.01.1993 r. w (...) jako cieśla, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania F. K..

Wcześniej, bo w grudniu 2010 r., odwołujący wniósł o przyznanie emerytury. Decyzją z dnia 13.01.2011 r. odwołującemu odmówiono przyznania świadczenia z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W

wyniku odwołania od powyższej decyzji toczyło się postępowanie sądowe w sprawie VU 190/11 zakończone wyrokiem oddalającym odwołanie. Apelacja od tego wyroku została oddalona w sprawie III AUa 984/11 Sądu Apelacyjnego w Łodzi. Sąd orzekający w sprawie uznał, iż okresy pracy odwołującego jako montera w okresie od 01.09.1965 r. do 31.08.1979 r. w (...), na stanowisku montera w bezpośrednim sąsiedztwie spawaczy w okresie od 01.09.1979 r. do 23.03.1983 r. w (...) oraz w okresie od 01.02.1983 r. do 31.01.1993 r. w (...) jako cieśla nie są okresami pracy w szczególnych warunkach.

W marcu 2012 r. odwołujący wniósł o przyznanie emerytury powołując się na te same okresy. Dostarczył świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 28.06.1993 r. do 08.08.1996 r. w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w O. (1). Okres ten został przez organ rentowy uznany jako okres pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący powołał się na zeznania innych świadków. Ponieważ organ rentowy wydał w sprawie nową decyzję o odmowie świadczenia Sąd rozpoznał sprawę merytorycznie.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...). Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 32 lata 4 miesiące i 8 dni. Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach w okresie od 28.06.1993 r. do 08.08.1996 r. w wymiarze 3 lata 1 miesiąc i 11 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku montera w okresie od 01.09.1965 r. do 31.08.1979 r. w (...), na stanowisku montera w bezpośrednim sąsiedztwie spawaczy od 01.09.1979 r. do 23.03.1983 r. w (...) oraz w okresie od 01.02.1983 r. do 31.01.1993 r. w (...) jako cieśla. Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych na stanowisku montera w okresie od 01.09.1965 r. do 31.08.1979 r. w (...), na stanowisku montera w bezpośrednim sąsiedztwie spawaczy w okresie od 01.09.1979 r. do 23.03.1983 r. w (...) oraz w okresie od 01.02.1983 r. do 31.01.1993 r. w (...) na stanowisku cieśli.

Odwołujący F. K. w okresie od 01.09.1965 r. do 31.08.1979 r. zatrudniony był w Fabryce (...) w likwidacji. W świadectwie pracy z dnia 01.12.1979 r. stwierdzono, iż odwołujący pracował jako ślusarz. W świadectwie z dnia 31.08.1979 r. stwierdzono, iż odwołujący pracował od dnia 01.09.1968 r. do 31.07.1976 r. jako ślusarz i od 01.08.1976 r. do 31.08.1979 r. jako monter obrabiarek. Odwołujący w okresie od 01.09.1965 r. do 31.08.1968 r. odbywał naukę zawodu w zawodzie ślusarz. W okresie od 25.04.1970 r. do 29.04.1972 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. W angażu z dnia 23.02.1970 r. stanowisko odwołującego określono jako szlifierz. W umowie z dnia 04.05.1972 r. stanowisko pracy odwołującego określono jako frezer. W piśmie z dnia 13.05.1972 r. określono, iż odwołujący jest przeniesiony ze stanowiska tokarz na stanowisko wiertacz. W piśmie z dnia 26.05.1972 r. określono iż odwołujący zostaje przeniesiony ze stanowiska tokarz na stanowisko na ślusarz montażu. Na piśmie z dnia 29.08.1974 r. uczyniono adnotacje, iż odwołujący zostaje przyjęty do brygady monterów. Odwołujący w swoim życiorysie z dnia 29.08.1974 r. wskazał, iż po ukończeniu szkoły pracował jako ślusarz przy montażu, następnie na kontrakcie jako szlifierz oraz potem przy remoncie obrabiarek i pras. Na kartach płacowych z lat 1969-1972 stanowisko odwołującego określano: uczeń, stażysta, ślusarz od 01.05.1968 r., szlifierz od 01.04.1970 r., na karcie z 1977 r., 1975 r. – monter. W umowie o pracę z dnia 03.09.1974 r. stanowisko odwołującego określono jako monter. W opinii bez daty stanowiska odwołującego określono: 03.09.1974 r. – ślusarz, od 23.09.1975 r. – monter. (...) zajmował się produkcją sprzęgieł. Odwołujący montował elementy, wcześniej obmywał je w benzynie i innych środkach chemicznych i obcierał te elementy z opiłków.

W okresie od 01.09.1979 r. do 23.03.1983 r. odwołujący zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...).

Firma ta ulegała różnym przekształceniom a ostatnią formą jej działalności była Spółka Akcyjna (...). Firma zajmowała się przygotowaniem konstrukcji dla budowy hal przemysłowych. W świadectwie pracy z dnia 22.09.1987 r. określono stanowisko pracy odwołującego jako ślusarz monter, w tym na budowie eksportowej w okresie od 07.01.1980 r. do 30.05.1981 r. i od 31.05.1981 r. do 31.12.1981 r. jako ślusarz monter. W piśmie z dnia 28.11.1980 r. odwołujący określił, iż został zatrudniony jako ślusarz monter. W podaniu o pracę z dnia 05.07.1979 r. odwołujący wniósł o przyjęcie na stanowisko ślusarz monter. W umowie o pracę z dnia 07.09.1979 r. określono, iż odwołujący

będzie pracował w (...) 5 bez określenia stanowiska. W opinii z dnia 11.12.1979 r. określono, iż od 01.09.1979 r. odwołujący pracuje jako betoniarz. W angażu z dnia 18.09.1980 r. stanowisko odwołującego określono jako ślusarz. W angażu z dnia 17.11.1980 r. stanowisko odwołującego określono jako monter ślusarz. W okresie od 07.01.1981 r. do 31.12.1981 r. odwołujący pracował na kontrakcie w NRD na stanowisku ślusarza. W umowie o pracę z dnia 01.01.1982 r. stanowisko odwołującego określono jako ślusarz monter. W piśmie z dnia 11.10.1982 r. określono stanowisko odwołującego jako cieśla. W okresie od 01.01.1982 r. do 23.02.1983 r. odwołujący pracował na kontrakcie jako cieśla. W świadectwie z dnia 23.02.1983 r. za okres od 01.09.1979 r. do 23.02.1983 r. stanowisko odwołującego określono jako ślusarz monter, w tym okresie od 01.01.1980 r. do 30.05.1981 r. i od 31.05.1981 r. do 31.12.1981 r. na budowie eksportowej. Odwołujący wykonywał prace jako monter konstrukcji stalowych. Pracował w brygadach, w których byli spawacze i ślusarze. Przygotowywał elementy konstrukcji do spawania dla spawacza. Był przy spawaniu przytrzymując elementy. Odwołujący nie pracował jako spawacz. Praca na wydziale konstrukcji stalowych wiązała się z cięciem elementów, ich łączeniem, spawaniem. Prace te określano jako prace ślusarsko- spawalnicze, monterskie, spawalnicze. Generalnie było to jednak spawanie i przebywanie w środowisku, gdzie spawanie się odbywało. Odwołujący pracował jako monter konstrukcji stalowych przy stanowiskach spawalniczych.

W okresie od 01.03.1983 r. do 31.01.1993 r. odwołujący zatrudniony był w (...) S.A. w O.. Przedsiębiorstwo zajmowało się prowadzeniem budów różnych obiektów: bloków mieszkalnych, hal produkcyjnych. W podaniu o pracę z dnia 24.02.1983 r. określono stanowisko odwołującego jako cieśla. W umowie o pracę z dnia 01.03.1983 r. stanowisko odwołującego określono jako cieśla. W angażu z dnia 01.10.1983 r. stanowisko odwołującego określono jako cieśla. Podobnie w angażu z dnia 29.05.1985 r., 01.10.1986 r., 27.07.1987 r., 01.04.1988 r., 20.02.1990 r. W umowie o pracę na kontrakcie od 30.06.1983 r. stanowisko odwołującego określono jako cieśla. W umowie o pracę z dnia 09.03.1987 r. stanowisko odwołującego określono jako cieśla. Podobnie w angażu z dnia 01.11.1987 r. i w kwestionariuszu osobowym. W okresie od 06.06.1990 r. do 30.06.1991 r. odwołujący pracował na kontrakcie zagranicą. W świadectwie pracy z dnia 31.01.1993 r. stanowisko pracy odwołującego określono od 01.03.1983 r. do 31.01.1993 r. jako cieśla. Odwołujący miał tytuł cieśli budowlanego. Jego praca polegała na wykonywaniu szalunków w wykopach, szalunków na wysokościach. Odwołujący pracował także, w razie potrzeby przy zbrojeniu i zalewaniu betonem wyszalowanych elementów, przy montażu płyt betonowych na blokach (dowód: częściowo zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków P. D., J. Ł., S. Ł., akta sprawy tut. Sądu V U 190/11).

Sąd pominął dowód z zeznań świadków Z. H. oraz J. F., gdyż okoliczności dotyczące charakteru pracy odwołującego w (...) nie są sporne.

Sąd odmówił wiary zeznaniom odwołującego w części dotyczącej tego, iż jego praca w (...) i (...) w O. miała charakter pracy w szczególnych warunkach, gdyż ani praca cieśli budowlanego ani montera elementów sprzęgieł nie mieści się w wykazie prac w szczególnych warunkach.

Wykonywana praca spawacza na wydziale produkcji konstrukcji metalowych mieści się Dziale XIV poz. 12 wykazu A, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zmianami), natomiast praca montera oraz cieśli budowlanego nie jest wymieniona w wykazie. U pracodawcy odwołującego (...) obowiązywało Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz Zarządzenie wewnętrzne nr 13/88 Dyrektora (...) z dnia 14.06.1988 r. w sprawie określenia stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przepisach tych wymieniana się stanowiska montera urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości oraz ślusarza zatrudnionego w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych.

Odwołujący wykonywał zatrudnienie w szczególnych warunkach, poza okresem uznanym, także w okresie pracy w (...) od dnia 01.09.1979 r. do dnia 23.03.1983 r. Okresy pracy jako cieśla budowlany w (...) oraz w (...) jako monter nie są okresami pracy w szczególnych warunkach.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE oraz rozwiązanie stosunku pracy i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). W dacie wniosku i ukończenia wieku emerytalnego odwołujący rozwiązał dotychczasowy stosunek pracy. Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe na okres ponad 32 lata na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego tylko na okres uznany wystawił mu świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Odwołującemu nie wystawiono innych świadectw pracy w szczególnych warunkach na sporne okresy. Pracodawcy: (...), (...), (...) w O.nie istnieją.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach tylko za okres uznany. Za inne okresy nie wystawiono świadectw pracy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach, oprócz okresu uznanego, także w (...) w okresie od dnia 01.09.1979 r. do dnia 23.03.1983 r. Odwołujący faktycznie w spornym okresie wykonywał prace polegające na montażu elementów konstrukcji stalowych.

Odwołujący nie wykazał okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący nie spełnił zatem warunków wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł o oddaleniu odwołania.